

KS. ŁUKASZ KRUCKI* – GNIEZNO

FILADELFIA DUCHOWIEŃSTWA PIĘCIU DEKANATÓW: GNIEŹNIEŃSKIEGO (ŚŚ. PIOTRA I PAWŁA), ŻNIŃSKIEGO, ŁEKNEŃSKIEGO, KCYŃSKIEGO I ROGOWSKIEGO Z 1801 ROKU

Niepodważalnym faktem jest, że bractwa kapłańskie, zwane konfraterniami bądź filadelfiami, odegrały pozytywną rolę w życiu i działalności duchowieństwa. Poglębiały one jego duchowość, intensyfikowały wzajemną pomoc, stwarzały okazje do praktykowania wspólnotowej modlitwy i życia sakramentalnego, a ponadto właściwie przegotowywały do momentu nieuchronnej śmierci¹. Nic zatem dziwnego, że problem funkcjonowania bractw kapłańskich w poszczególnych polskich diecezjach był już niejednokrotnie przedmiotem badań historycznych. Wystarczy przywołać nazwiska niektórych historyków Kościoła: A. Mańkowskiego², B. Kumora³, A. Weissa⁴, aby przekonać się, że problematyka ta była żywotna i ważna w ich pracach. Niestety, w odniesieniu do archidiecezji gnieźnieńskiej wskazana tematyka pozostaje niemal niezauważona. Mimo że w ostatnim czasie ukazały się skądinąd cenne monografie autorstwa A. Jabłońskiej⁵ i S. Zabraniaka⁶, podejmujące problem życia religijnego w poszczególnych archidiakonatach archidiecezji gnieźnieńskiej XVII i XVIII w., to jednak nie zajęły się one

* Ks. Łukasz Krucki – dr historii Kościoła, pracownik merytoryczny w Archiwum Archidiecezjalnym w Gnieźnie, e-mail: krucki@op.pl

¹ A. Weiss, *Konfraternie kapłańskie w XVIII-wiecznej Polsce na przykładzie diecezji poznańskiej (przeгляд źródeł drukowanych)*, „Kościół w Polsce. Dzieje i Kultura”, 2 (2003) s. 5-16.

² A. Mańkowski, *Bractwo kapłanów w trzech dekanatach pomorskich: tczewskim, gniewskim i starogardzkim 1701-1735*, Pelplin 1917.

³ B. Kumor, *Statuty bractwa kapłańskiego oficjalu pilźnieńskiego przy kościele św. Jana Chrzciciela w Pilźnie*, „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne”, 5 (1962) s. 385-392.

⁴ A. Weiss, *Filadelfia wielkopolskiego duchowieństwa diecezjalnego z 1777 r.*, „Ecclesia. Studia z dziejów Wielkopolski”, 1 (2003) s. 97-125.

⁵ A. Jabłońska, *Funkcje społeczne parafii archidiakonatu gnieźnieńskiego w XVII wieku*, Kielce 2013.

⁶ S. Zabraniak, *Stan duchowieństwa a religijność w archidiakonatach: kaliskim, uniejowskim i wieluńskim (1660-1763)*, Rzeszów 2012.

wcale zagadnieniem funkcjonowania bractw kapłańskich. Stworzyło to poważną lukę badawczą, zważywszy że w okresie potrydenckim w archidiecezji gnieźnieńskiej restaurowano lub zakładano nowe konfraternie kapłańskie, w tym filadelfię trzech dekanatów: gnieźnieńskiego (śś. Piotra i Pawła), żnińskiego, łekneńskiego (1743), do której w 1801 r. dołączono kolejne dwa dekanaty – kcyński i rogowski.

Pragnąc wyjść naprzeciw zgłoszonym postulatom badawczym, przygotowano do druku tekst gnieźnieńskiej filadelfii kapłańskiej z 1801 r. Zasadniczym celem tej edycji źródłowej była chęć ukazania, iż w najstarszej polskiej archidiecezji funkcjonowały bractwa kapłańskie, które skupiały obok duchowieństwa także osoby świeckie. Statuty omawianego związku filadelficznego nie odbiegały zasadniczo od innych, skodyfikowanych dla tego typu organizacji. Istotną różnicą był natomiast fakt, iż terytorialnie bractwo objęło ostatecznie pięć dekanatów, a nie jak było przyjęte powszechnie jeden lub trzy⁷. Choć i w tym przypadku można doszukać się pewnej symboliki odnoszącej się do pięciu zmysłów: wzroku, słuchu, smaku, dotyku i węchu.

Zastosowana terminologia i jej znaczenie

Powstające od czasów średniowiecznych bractwa kapłanów przyjmowały powszechnie nazwę filadelfii. Termin ten został utrzymany również wtedy, gdy od schyłku wieku XVI zaczęły one powoli przekształcać się w organizacje skupiające duchowieństwo i osoby świeckie. Stąd też należy wyjaśnić sens pojęcia filadelfia, gdyż ma ono kluczowe znaczenie dla zrozumienia sensu powoływania tego typu bractw w poszczególnych diecezjach, w tym i w najstarszej polskiej archidiecezji, archidiecezji gnieźnieńskiej.

Najkrótszą definicją filadelfii byłoby określenie „braterstwo” (od gr. Φιλadelphία). W starożytności terminem tym oznaczano miłość braterską. Pragnąc jednak dokładniej zrozumieć sens przyjętej nazwy, stosowne wydaje się przywołanie definicji ukutej przez K. Kuźmak. Stwierdziła ona, iż filadelfia to: „unia duchowa zawarta pomiędzy osobami moralnymi lub fizycznymi w celu wymiany modlitw i innych dóbr duchowych”⁸. Ponadto dodaje ona, że: „W historiografii występuje jako związek modlitewny, bractwo modlitewne, liga duchowa, unia filadelficzna, przyjaźń filadelficzna, które nie zawsze odnoszą się do filadelfii w znaczeniu ścisłym, lecz często do bractw kościelnych (...) mających za główny cel modlitwę za swoich członków”⁹.

Z przytoczonej definicji wynika jasno, że filadelfia stanowiła związek określonych osób, które łączył wspólny cel. Rodzić się może pytanie – w odniesieniu do *Nierozdzielnej pięciu dekanatów: śś. Apostołów Piotra i Pawła gnieźnieńskiego, żnińskiego, łekneńskiego, kcyńskiego i rogowskiego związku* – jakie to były osoby i jaki był ich cel? Już pobieżna analiza treści książki filadelficznej pozwala stwierdzić, iż było to duchowe przymierze kapłanów i świeckich, a więc

⁷ Weiss, *Filadelfia wielkopolskiego*, s. 16.

⁸ K. Kuźmak, *Filadelfia*, w: *Encyklopedia katolicka* (dalej: EK), t. 5, Lublin 1989, kol. 183.

⁹ Tamże.

stanowiło ono przykład nowożytnego bractwa kapłańskiego¹⁰. Członkowie bractwa, choć rekrutowali się z różnych stanów, a przez to pełnili odmienne funkcje społeczne, to jednak terytorialnie związani byli z wymienionymi w nazwie dekanatami. Łączyły ich ponadto wspólne cele: działalność charytatywna, towarzyszenie konającym, a po ich śmierci organizacja pogrzebu, sprawowanie określonej liczby mszy świętych za zmarłych członków bractwa, jak również indywidualna modlitwa w ich intencji. Powyższa specyfika pozwala na zakwalifikowanie tej filadelfii także do bractw pogrzebowych¹¹.

Dzieje konfraterni do 1801 roku

W archidiecezji gnieźnieńskiej pierwszym propagatorem tworzenia filadelfii kapłańskich na większą skalę był prymas Jan Łaski. Za jego pontyfikatu utworzono filadelfię łaską, która stała się wzorem dla tworzenia następnych tego typu stowarzyszeń. W XVII stuleciu powołano do istnienia bractwa ulokowane w oficjalatach wieluńskim i kaliskim¹². Praktyka ta została umocniona stosownym statutem synodu z 1593 r., który zalecał tworzenie nowych konfraterni w oparciu o wzór wypracowany przez św. Karola Boromeusza w Mediolanie¹³. Ostatni wiek Rzeczypospolitej szlacheckiej wykazał, iż recepcja wspomnianego statutu synodalnego przebiegała efektywnie. Świadectwem tego może być choćby ustanowienie w połowie XVIII stulecia kolejnej filadelfii dla trzech dekanatów: gnieźnieńskiego, żnińskiego i łekneńskiego. Jako że związek ten był protoplastą unii duchowej z 1801 r., stąd też należy mu poświęcić nieco więcej uwagi.

Według S. Chodyńskiego gnieźnieńska filadelfia miała powstać w 1754 r. W rzeczywistości została ona ustanowiona jedenaście lat wcześniej (1743), a we wskazanym przez wrocławskiego historyka roku ukazała się jej książka filadelficzna, którą zatytułowano: *Faedes defensivum, et offensivum. Adversus potentiam mortus, tum captivitatem ejus coarctandam, a tribus decanatibus nempe Sanctorum Petri et Pauli, Gnesnensi, Znensi, Łeknensi, Conclusum. Per Reverendum Adalbertum Szczepański, canonicum in Arce Sancti Georgii Gnesnensem, decanatu Łeknensem, curatum Szubinensem, conscriptum, ac promulgatum*¹⁴. Organizatorem tej filadelfii był kanonik kapituły kolegiackiej pw. św. Jerzego na Zamku gnieźnieńskim – Wojciech Szczepański, proboszcz w Szubinie i dziekan łekneński¹⁵. Duchowny ten osobiście spisał i ogłosił drukiem statuty oraz cele federacji. Ich treść przybliży zawartość książki filadelficznej. Pozwala ona określić obowiązki braci i sióstr konfraterni gnieźnieńskiej, do których należały: częsta spowiedź, codzienna medytacja i rachunek sumienna, coroczna spowiedź generalna, nawiedzanie chorych członków bractwa, a dla zmarłych organizowanie pogrzebu. Ponadto po śmierci konfratry miały być odprawione za zmarłego po trzy msze

¹⁰ K. Kuźmak, *Kapłańskie bractwa i stowarzyszenia*, EK, t. 8, Lublin 1989, kol. 705.

¹¹ M. Konieczny, *Pogrzebowe bractwa*, EK, t. 15, Lublin 2012, kol. 1001-1002.

¹² S. Chodyński, *Filadelfia*, w: *Encyklopedia kościelna*, t. 5, Warszawa 1874, s. 350.

¹³ J. Sawicki, *Concilia Poloniae. Źródła i studia krytyczne*, t. 5, Warszawa 1950, s. 182.

¹⁴ Chodyński, *Filadelfia*, s. 351.

¹⁵ Ks. Wojciech Szczepański zmarł w 1764 r. Zob. *Directorium divini officii [1766]*, Łowicz 1766, k. L2.

święte oraz przewidziane na taką okoliczność modlitwy za zmarłych. Dodatkowo w maju i październiku kapłani zostali zobowiązani do sprawowania specjalnego nabożeństwa funeralnego. Do filadelfii mogli należeć jedynie kapłani i osoby świeckie na stałe mieszkające w wymienionych dekanatach. Osobę obcą można było przyjąć tylko wtedy, gdy posiadała stosowną opinię przynajmniej od jednego z plebanów należących do bractwa. Nad życiem religijnym członków związku czuwali kapłani z filadelfii. Gdy dostrzegli istotne nieprawidłowości w postępowaniu któregoś ze współbraci mogli owego konfratry usunąć ze związku. Troszczono się jednak, aby zanadto nie ubywało członków. Gdy więc któryś zmarł, wówczas starano się o pozyskanie na jego miejsce następcy¹⁶.

Ustanowiona w trzech dekanatach konfraternia początkowo działała prężnie. Być może wpływał na to fakt „patronatu” ze strony prymasa Adama Ignacego Komorowskiego. Pod koniec „wieku oświecenia” zaczęła jednak przeżywać kryzys spowodowany spadkiem liczby członków, a także wkroczeniem w 1793 r. wojsk pruskich do Wielkopolski. W nowej rzeczywistości – okresu Prus Południowych – należało zreformować konfraternię. Z inicjatywą wystąpiono w 1800 r. Trudno dziś jednoznacznie określić, kto był jej głównym inicjatorem. Niezaprzeczalnie ważną rolę w tym dziele odegrał ks. Andrzej Pesaliński, kanonik kaliski i dziekan rogowski, proboszcz w Juncewie. Kapłan ten przygotował tekst nowej książeczki (1801), a z racji pełnionych funkcji był osobą władną, aby nadać temu duchowemu dziełu również ostateczny kształt prawny¹⁷.

Charakterystyka filadelfii z 1801 roku

Książka filadelficzna konfraterni – jak to wyżej już stwierdzono – została wydana w 1801 r. i zatytułowana: *Nierozzerwalny pięciu dekanatów śś. Apostołów Piotra i Pawła gnieźnieńskiego, żnińskiego, lekneńskiego, kcyńskiego i rogowskiego związek czyli ścisła tychże dekanatów (...) filadelfia*. Z założenia miała ona wprowadzić nowego ducha do istniejącej od blisko sześćdziesięciu lat filadelfii. Już sam tytuł sugeruje, że dotychczasowa konfraternia trzech dekanatów: gnieźnieńskiego, żnińskiego i lekneńskiego rozrosła się do pięciu, gdyż została powiększona o dekanaty kcyński i rogowski. Trudno dziś ustalić, co legło u podstaw tego kroku. Być może był to wpływ polityki pruskiej (zredukowanie dwóch filadelfii do jednej, choć w efekcie większej), a może samodzielna decyzja reformatorów pragnących powiększyć filadelfię terytorialnie i liczebnie? Faktem jest, że złamano dotychczasowy kanon konfraterni funkcjonujących w jednym lub trzech dekanatach.

Nowa rzeczywistość wymagała, aby zreformować dawny związek przez nadanie mu odnowionych statutów. Inicjatywa ostatecznie została zrealizowana w 1801 r. i zachęcała członków bractwa do:

1. Systematycznych praktyk religijnych.
2. Wzajemnej troski, opieki w czasie choroby i wsparcia w razie potrzeby.
3. Sprawowania po śmierci konfratry określonej statutom liczbę mszy św.

¹⁶ Chodyński, *Filadelfia*, s. 351.

¹⁷ *Nierozzerwalny pięciu dekanatów: śś. Apostołów Piotra i Pawła gnieźnieńskiego, żnińskiego, lekneńskiego, kcyńskiego i rogowskiego związek, czyli (...) filadelfia*, Poznań 1801, k. A1.

Powyższe wymagania, niezbyt wygórowane, sprawiły, że do bractwa chętnie zapisywali się zarówno duchowni, jak i świeccy. Wśród świeckich największą grupę stanowili posiadacze ziemscy, aczkolwiek nie brakowało i przedstawicieli niższych klas społecznych. Byli to mieszczenie wielkopolskich miast położonych w pięciu dekanatach tejże konfraterni, pracownicy kościelni, rekrutujący się niejednokrotnie ze stanu włościańskiego.

Zamieszczony w książce spis członków bractwa stanowi cenny materiał źródłowy do podjęcia bardziej szczegółowych badań nad stanem duchowieństwa katolickiego w Wielkopolsce przełomu XVIII i XIX w., rozmieszczeniem terytorialnym poszczególnych rodzin, ich pozycją oraz rolą społeczną. Tym bardziej, że zestawienie uwzględnia aż 67 parafii, położonych w dekanatach: gnieźnieńskim (śś. Piotra i Pawła), znińskim, łekneńskim, kcyńskim i rogowskim.

Tabela 1. Czynni i zmarli członkowie filadelfii z 1801 r./
Table 1. Active and dead members of philadelphia from 1801.

Dekanat/ deanery	Liczba parafii/ the number of parishes	Liczba księży/ the number of priests	Zmarli księży/ listed dead priests	Liczba świeckich/ the number of laymen	Zmarli świeccy/ listed dead laymen
Gniezno – św. Piotra i Pawła	16	21	10	63	14
kcyński	12	19	6	25	22
łekneński	10	12	8	25	8
rogowski	12	14	4	24	1
zniński	18	29	11	18	5
Razem	67	98	39	153	50

Źródło: Obliczenia własne.

Na podstawie danych zawartych z książki filadelficznej można dokonać pewnych zestawień sumarycznych (Zob. Tabela nr 1). Ich analiza pozwala stwierdzić, iż w 1801 r. do filadelfii należało 251 osób. W grupie tej było 98 kapłanów. Większą liczbę stanowili świeccy. Było ich 153. Dodatkowo wymieniono zmarłych członków związku, za których należało odprawić przepisaną liczbę mszy świętych. Na 89 zmarłych, 39 było duchownymi, gdy 50 to ludzie świeccy. Łącznie wymieniono więc 340 osób. Przy żyjących podano dodatkowo tytuły i pełnione funkcje. Na uwagę zasługuje fakt, iż do konfraterni należało trzech biskupów. Byli to: Szczepan Łubieński, sufragan gnieźnieński, oraz Ksawery Rydzyński, biskup chełmiński, wcześniej kustosz gnieźnieński i biskup pomocniczy poznański. Ponadto wymieniony został sufragan gnieźnieński Józef Korytkowski. Ten jednak, jako że zmarł 11 VI 1790 r., został zaliczony w poczet osób, za które należy odprawić stosowne modlitwy żałobne.

Podstawa i zasady wydania

Za podstawę niniejszej edycji źródłowej posłużył nieznaną *Bibliografii* Estraichera druk: *Nierozwalny pięciu dekanatów: św. Apostołów Piotra i Pawła gnieźnieńskiego, żnińskiego, lekneńskiego, kcyńskiego i rogowskiego związek, czyli (...) filadelfia*. Egzemplarz został odnaleziony przez autora niniejszej edycji w składnicy akt Prymasowskiego Wyższego Seminarium Duchownego w Gnieźnie, choć wcześniej był przechowywany w bibliotece seminaryjnej. Świadczą o tym stare pieczęcie tejże biblioteki oraz dwie nieaktualne sygnatury: X 234 (starsza) i XII 441 (nowsza). Obecnie znajduje się w zbiorach Archiwum Archidiecezjalnego w Gnieźnie.

Należy podkreślić, że druk został wydany przez ks. Andrzeja Pesalińskiego w Poznaniu w 1801 r. Książkę wydrukował Samuel Bogumił Presser, uprzywilejowany przez króla pruskiego typograf. Wymiary druku to 92 na 15,6 mm. Nie posiada on paginacji. Wielkie litery alfabetu łacińskiego posłużyły do oznaczenia pierwszych 4 kart każdej składki, a jest ich łącznie 5. Egzemplarz liczy więc 40 kart i jest typową ósemką. W niniejszej edycji użyto skrótu w określeniu kolejnych kart i stron poszczególnych składek¹⁸.

Książka obejmuje następującą treść: kartę tytułową (k. A1), *Przedmowę* (k. A2-A3), *Punkta sięgające się do obowiązku zawartego w przymierzu* (k. A4-A8), *Regestr Braci i Sióstr zamieszkujących poszczególne dekanaty przynależne do filadelfii* (k. B1-D3), *Przestrogi z Pisma Świętego o niechybnej śmierci* (k. D4-D5), *Materyę z uwagą na codzienną medytacją* (k. D5v-D6), *Prawidło obyczajnego życia* (k. D6v), *Pobudki dla ratowania dusz Braci i Sióstr zmarłych* (k. D7), *Prozę za umarłych* (k. D7v-E1) oraz *Processyę żalobną* (k. E1-E4). Dodatkowo cztery niezadrukowane karty składki E przeznaczono na notatki właściciela książki. Omawiany egzemplarz posiada wpisy nanoszone systematycznie od 1802 do 1820 r.

Przy publikacji niniejszego tekstu zachowano zasady odnoszące się do edycji tekstów źródłowych z XIX i XX w.¹⁹ W tekście zamieszczono ponadto przypisy, które określają współczesne nazwy miejscowości. Uznano to za niezbędne, gdyż na przestrzeni minionych dwóch stuleci uległy one niejednokrotnie przeobrażeniom językowym.

WYKAZ SKRÓTÓW

Imć. X. – Imć Książd

J. W. J. X. – Jaśnie Wielmożny Jegomość Książd

J. X. – Jegomość Książd

Jmość. – Jegomość

W. Imć. – Wielmożny Imć

¹⁸ Chcąc uniknąć opisu, który zaciemniłby edycję tekstu zastosowano zapis skrócony i tak dla przykładu zamiast określenia 1 karta składki A, w tekście posłużono się skrótem A1. Jeżeli zaś mowa o odwrocie karty, wówczas dodano literę v, co stanowi skrót od słowa *verso* (np. A1v).

¹⁹ I. Ichnatowicz, *Projekt instrukcji wydawniczej dla źródeł historycznych XIX i początku XX wieku*, „Studia Źródłoznawcze”, 12 (1965/66), s. 99-123.

W. J. – Wielmożny Jaśnie
W. J. X. – Wielmożny Jegomość Książdz
WW. Jch. – Wielce Wielmożny Ichmość
WW. Jch. Mś. – Wielce Wielmożni Ichmościowie Miłościwi
WW. Jch. PP. – Wielce Wielmożni Ichmościowie Państwo
X. – Książdz

EDYCJA TEKSTU

Strona tytułowa [A1]

NIEROZERWALNY/ pięciu dekanatów/ śś Apostołów Piotra i Pawła gnieźni[e]ń/skiego, żnińskiego, łekneńskiego, kcyńskiego i rogowskiego/ związek/ czyli/ ścisła tychże dekanatów tak z ducho-/wnych, jako i świeckich płci obojej o-/sób składająca się niegdyś w roku 1743 /ustanowiona, a potem w dzieścić/ lat odnowiona, teraz świeżo/ w zamiarze swoim po-/twierdzona/ filadelfia/ za/ dozwoleńm zwierzchności/ przez/ x. Andrzeja Pesalińskiego/ kanonika kaliskiego dziekana rogowskiego, pro-/boszcza juncewskiego/ do druku podana/ roku 1801/ w Poznaniu/ drukował Samuel Bogumił Presser/ J. K. Mci uprzywil[ejowany] typograf.

[A1v]

Ten jest rozkaz mój, ażebyście/ się nawzajem kochali, jako i Ja Was/ ukochałem. Joan. cap. 15. v. 12.

Wy jesteście Przyjaciółmi moimi,/ jeżeli to uczynicie, co wam rozkazuję./ Joan. cap. 15. v. 12.

[A2]

PRZEDMOWA. /Ustanowiona niegdyś w roku tysięcznym siedemsetnym czterdziestym trzecim w pięciu dekanatach względem ratowania dusz Braci i Sióstr zmarłych filadelfia, gdy na dalsze lata między temiż sprzymierzonymi dekanatami potwierdzoną w roku terażniejszym tysięcznym osiemsetnym została, wyciąga słusność, aby i porządek dawniej ustanowiony w zamiarze swoim został nienaruszonym. Aże też z obowiązkiem zachowania całkowicie dawniej uchwalonych punktów osobliwie trzynastego aż do dwudziestego pier-[A2v]wszego prześwięte sprzymierzone dekanaty wydane filadelficznej książki zleciły dekanatowi rogowskiemu, stosując się do woli tychże sprzymierzonych dekanatów, nie tylko ostrzeżone od nich punkta, lecz i wszystkie inne dawniej określone w obrębach swoich nienaruszenie do druku podane.

Co się zaś tyczy zamiaru filadelficznego przymierza, ten (że się szczególnie zasadza na wspólnej i wzajemnej Braci i Sióstr modlitwie, na świadczonej bliźniemu litości i błagalnych za dusze Braci i Sióstr ofiarach) nie powinien co prawda być na papierze drukiem wyciśniony, bo już od początku ustanowionej filadelfii na sercu każdego Brata i Siostry jest odrysowany, lecz że jest najistotniejszym skutkiem onego przykazania Boskiego, którym prawodawca Bóg obowiązuje z nas każdego do wzajemnej miłości dopełnieniem oraz owego przyrodzonego prawa, które w nas wmawia, abyśmy bliźnim naszym nie ubliżali, czego byśmy sobie sami od nich w potrzebie życzyli, niech więc nie będzie naganą wydajacemu tę

książkę dekanatowi, iż ku niewygasłej wszystkich filadelficznych Braci i [A3] Siostr pamięci na czole jej ten ścisły obowiązek z wyrażeniem woli najwyższego Pana osadza: *Ten jest rozkaz mój, abyście się wzajemnie kochali, jako i Ja was ukochałem.* Jan 15.

Ta zaś miłość jeżeli gdzie, to między sprzymierzonymi osobami pierwsze miejsce trzymać powinna, a jeżeli komu przywoicie okazana być winna, to najsprawiedliwiej biednym i nędznym owym więźniom, którzy wyzuwszy się z tego śmiertelnego ciała, przenosząc się do nieśmiertelnej wieczności, są zatrzymani w czyścicu, skąd sami mając ręce i nogi związane dotąd się nie wydobędą, pokąd do ostatniego grosza z reszty zaciągniętego długu nie wypłacą się Boskiej sprawiedliwości, ci zaś są Bracia nasi, z którymi (gdy żyli z nami) zawarliśmy przymierze ratowania ich w ostatniej potrzebie. *Pamiętajcie na więźniów, gdy i wy więźniami jesteście, w ciele zostając.* Ad Hebr. 13 v. 3.

Godni najwyższego szacunku Bracia, godne równego upowżenia Siostry, którzy i [A3v] które mieście się w liczbie sprzymierzonych: wszystek los szczęścia tych więźniów wszakże w rękę naszym najpewniejszy, bośmy się zawartym przymierzem obowiązali posilkować ich niezawodnie, gdy oni ustaną; niechże siły nasze nie słabną na przyzwoitej modlitwie, niech się ręce nie kurczą na udzielenie jałmużny, a serca nie stygną do czynienia, lub zakupienia dla nich bagatelnych ofiar, lecz to są najszczególniejsze środki, którymi nędza i niedola ich wsparta być może, najśpieszniejsze kroki, którymi na ratunek ich pospieszyć można, o tym samym dopełni się i obowiązek zawartego przymierza, i rozkaz najwyższego Prawodawcy. Przy dopełnieniu tego obojga można się domówić i od współbraci wzajemności, i od Boga onej przyrzeczonej przyjaźni, nad którą jak w szczęściu tak w szacunku Najwyższego. Wszakże ten jest [wyrok – dopisek odręczny]: *Wy przyjacielmi moimi jesteście, jeżeli to uczynicie, co wam rozkazuję.* Jan 15.

[A4]

PUNKTA

ściągające się do obowiązku zawartego Przymierza

I.

Wpisując się do tej konfraterni powinien się każdy spowiadać i komunikować ofiarując to nabożeństwo za umarłych Braci i Siostry.

II.

Każdy Brat i Siostra nieustannie powinien starać się o pomnożenie chwały Bożej, i we wszystkich sprawach swoich [o] podobanie się Panu Bogu.

[A4v]

III.

Aby czystość serca zachowali, spowiadać się jak najczęściej powinni i w każdym roku generalną spowiedź z całego życia uczynić mają.

IV.

Rachunek sumienia swego krótko uczyniwszy codziennie, należy uczynić i medytację zwyczajną.

V.

O zbawienie dusz władzy swojej starać się mają, nawet te osoby, które widzą w grzechach śmiertelnych żyjące, jak i mogą, niech się starają odwieść ich od grzechów, jeżeli nie przez siebie samych, to przez innych proszą oraz Pana Boga, aby im grzechy ich odpuścić raczył.

VI.

Łakomstwa i chciwości każdemu Bratu i Siostrze wystrzegać się potrzeba.

[A5]

VII.

W publicznych posiedzeniach wszelką skromność i wstrzeźliwość dla przykładu innych zachować.

VIII.

Aby wraz z służącymi swymi uniknęli złego u innych porozumienia, trzeba być przykładem czystości.

IX.

Gdy który z konfratrów zachoruje, Bracia i Siostry mają nawiedzić chorego, i gdy spostrzegą niebezpiecznego [niebezpieczeństwo], powinni go najprzód do rozporządzenia duszy, przez przyjęcie śś. sakramentów, a potem i majątku swojego przez Testament namawiać.

X.

Jak zaś Bóg ześle śmierć, tak zaraz należy dać znać dziekanowi miejscowemu, aby ten bez większej [A5v] zwłoki procesem dekanat swój upewnił o zapadłej śmierci, która po wszystkich parafialnych kościołach przez trzykrotne na jeden dzień w dzwony uderzenie ma być ogłoszona. Przez tego wspomniany dziekan zaleci Braciom i Siostram, aby za zmarłego Konfratra dali na trzy msze święte. Sami też Ichm. Księża konfratrowie, aby odprawili trzy msze śś. i z ambon ludu na nabożeństwa zgromadzonego prosili o modlitwę za zmarłego.

XI.

Bracia i Siostry póki żyją, niech za siebie [w]spólnie proszą Pana Boga, i każdego dnia niech sobie naznaczą nabożeństwo, w którym wspominać będą żywych i umarłych konfratrów, prosząc Boga, aby żywym dał odpuszczenie grzechów, a zmarłym wieczny w Niebie odpoczynek.

XII.

Ponieważ dwa razy w roku odprawiać się zwykły kongregacje dekana-[A6] lne, więc wolno będzie każdemu konfratrowi z osób świeckich do konfraterni należących zjechać na też kongregacje, do [w]spólnej z duchownymi modlitwy za umarłych konfratrów. A jeśli nie zjedzie, spowiadać się powinien raz w maju, a drugi raz w październiku, ofiarując spowiedź i Komunię Świętą za umarłych Braci i Siostry, a przy tym co możność każe, niech daje ubogim jałmużnę.

XIII.

Do tej konfraterni nie mają być przyjmowani tylko ci, którzy w tych sprzymierzonych dekanatach są dziedzicami lub dziedziczkami dóbr swoich. I gdyby się takowym, kiedy trafiło, zaprzedałszy dziedzictwo swoje, na inne odleglejsze od tych dekanatów przenieść się miejsca, nie mają być wolnymi od obowiązków tej konfraterni, ani też oni tracić będą po śmierci swojej zwyczajnych suffragiów. Z tym wszystkim powinni w takowej odmianie miejsca umówić sobie [A6v] jednego z Ichm. Mciów. Księży Plebanów tychże dekanatów, aby za nich uczynił *vadimonium* i zawsze gotów był uczynić pewność na Kongregacjach, o ich zadość czynieniu obligacjom.

XIV.

Oprócz wspomnianych dziedziców żaden inny dóbr posesor nie dziedzic, ani służący, ani stanu miejskiego, dopieroż wiejskiego do tej konfraterni nie ma być przyjęty. Ten jednak punkt zostawia się do woli każdego dekanatu, który gdy takowych ekscypowanych przyjmie konfratrów, sam tylko o nich na fundamencie następującego punktu pamiętać będzie i za nich odprawi suffragia, do których inne dekanaty nie będą obowiązane.

XV.

Którzy tylko świeccy wpraszać się będą do tej konfraterni, ci wszyscy tylko w swoim dekanacie, do których się wpiszą, będą mieli po śmierci-[A7]ci swojej zwyczajne suffragia. Oni też wzajemnie póki żyć będą, za zmarłych swego dekanatu Bracia i Siostry pełnić powinni obligacje. Duchowni zaś po wszystkich dekanatach, jako mieli zawsze, tak mieć będą dawno postanowione suffragia.

XVI.

Że zaś w tej konfraterni są zadawnieni Bracia i Siostry świeccy różnego stanu i kondycji, więc ci wszyscy mieć będą zwyczajne suffragia od wszystkich dziekanów.

XVII.

Nowo przyjęci Bracia i Siostry świeccy, jeżeli po przyjęciu swoim, któryś z nich umrze, jedna tylko za niego odprawiona ma być Msza Święta przez każdego konfratru swego tylko dekanatu. Jeżeli umrze w drugim roku, to dwie msze. A jeżeli w trzecim, to będzie mieć suffragia po trzy msze święte.

[A7v]

XVIII.

Ich. Mć. Księża Plebani powinni na kongregacjach dać relację, siła w parafiach swoich mają konfratrów, i jeżeli wykonają powinności swoje braterskie, których się to ostrzega, aby z wiadomością pasterza swego dawali na msze święte za zmarłych konfratrów, inaczej jeżeli do trzech razy nie będą mieli świadectwa z wykonanych powinności, będą z rejestru wymazani.

XIX.

Cała konfraternia obowiązuje W. W. M. XX. Dziekanów, aby w żadnej nie zakładali zwłoki w wysyłaniu procesów, ale jak prędko zawezmą wiadomość o śmierci, którego konfratru, aby zaraz przez umyślnego wysłali proces do dekanatu tylko swego, jeżeli za umarłego w dekanacie swoim konfratru świeckiego nowo przyjętego. A jeżeli za duchownego, lub świeckiego zadawnionego, na ten czas [A8] uwiadomić mają listownie innych sprzymierzonych Ich. Mć. XX. Dziekanów, aby i oni podobne przez swoje dekanaty wysyłali procesa.

XX.

Wszystkim świeckim konfratrom rozdane być powinny drukowane książki teje konfraterni. A gdy, który z nich umrze, książka ta ma być zaraz odesłana do JMci Księdza Dziekana swego dekanatu z podpisem ręki własnego plebana świadczącego, jako ten Brat lub Siostra zadość czynili obligacjom swoim. Po odebraniu tej książki i świadectwa dopiero Ich. Mć. XX. Dziekani wyślą procesa swoje.

XXI.

Na końcu tej książki przydaje się arkusz papieru próżnego dla tego, aby na nim podpisywali się Ich. Mć. Księża Plebani, lub za wiadomością ich inni [A8v] kapłani, chociaż zakonni, sami jednak przełożeni, którego dnia, roku, i za którego konfratry zmarłego brali od świeckich osób z tej konfraterni na msze święte.

[B1]

**REGESTR BRACI I SIÓSTR ŻYJĄCYCH W DEKANACIE ŚŚ. AA. PIO-
TRA I PAWŁA GNIEŹNIEŃSKIM**

KŁECKO

W. J. X. Jakub Nereng, kanonik uniejowski, dziekan, proboszcz farny.

J. X. Józef Smętniewicz, proboszcz szpitalny, w 1. dekanacie.

J. X. Szymon Wiśniewski, wikary farny, w 5. dekanatach.

J. X. Ignacy Berend, proboszcz gostyczyński, w 1. dekanacie.

W. J. X. Jan Guzowski, proboszcz w Pawłowicach, w 1. dekanacie.

[B1v]

Świeccy

W. J. Pan Szymon Głowacki, w 1. dekanacie.

W. J. Panna Teodora Łukomska, w 1. dekanacie.

WW. Jch. Mć. Państwo Władysław i Wiktoria Młodzianowscy, w 1. dekanacie.

W. J. Ichm. Mć. Państwo Aleksander i Joanna Kaczkowscy, 1. dekanacie.

W. J. Panna Jadwiga Kaszyńska, w 1. dekanacie.

Sławetna Pani Małgorzata Guzowska, w 5. dekanatach.

Sławetny Tomasz Pomorski, organista kłecki, w 5. dekanatach.

ŁAGIEWNIKI

W. J. X. Piotr Siemiątkowski, proboszcz.

Świeccy

W. J. Panna Jozefata Kuklińska, w 1. dekanacie.

WITKOWICE²⁰

W. J. X. Józef Sztolman, kanonik łączycycki, dziekan Świętej Trójcy [w] Gnieźnie, proboszcz sławiński, w 5 dekanatach.

[B2]

Świeccy

J. W. Mikołaj Węsierski, stolnik gnieźnieński, Orderu Św. Stanisława kawaler i Eleonora, małżonka, w 1. dekanacie.

POMARZANY

J. X. Jan Wodziwodzki, komendariusz, w 1. dekanacie.

Świeccy

W. J. Pan Jan Koszutski.

²⁰ Obecnie: Witkowo.

JABŁKOWO

W. J. X. Wojciech Skórczewski, proboszcz.

Świeccy

W. J. Pan Maksymilian Grabski, w 1. dekanacie.

W. J. Pani Małgorzata Grabska, w 5. dekanatach.

W. J. Pan Franciszek Kąsinowski, w 5. dekanatach.

W. J. Pani Elżbieta Rossenowa, w 5. dekanatach.

Ci wszyscy pod rękojmą X. Skórczewskiego.

W. J. Pan Maciej Radoliński.

W. J. Pan Wojciech Zalewski.

[2Bv]

RACZKOWO

Jmóć. X. Michał Groth, proboszcz, w 5. dekanatach.

Jmóć. X. Tomasz Urbanowski, wikary, w 5. dekanatach.

Świeccy

W. J. Pan Józef Gostyński, w 5. dekanatach.

WW. Jmć. PP. Adam i Katarzyna Chmielewscy.

W. J. Panna Krystyna Górecka.

W. J. Pan Wojciech Trąmczyński.

W. J. Pan Jędrzej Dzierzanowski.

Ci wszyscy w 1. dekanacie.

POPOWO

W. J. X. Konrad Naskręcki, cysters, proboszcz, w 5 dekanatach.

Świeccy

WW. Jmć. PP. Antoni Grudziński i Marianna z Dorpowskich małżonka, w 1. dekanacie.

W. J. Pan Ludwik Świniarski, w 5 dekanatach.

W. J. Pan Wawrzyn Iłowiecki, w 1. dekanacie.

[B3]

PODLESIE

W. J. X. Józef Rozmaciński, sekretarz dekanatu łekneńskiego, w 5 dekanatach.

Świeccy

WW. Jmć. Pan Franciszek z Werbno Rydzyński, graf i stolnikiewicz poznański.

J. W. Jmć. Pani Józefa z Kwileckich Rydzyński, małżonka.

J. W. Ichm. Panny Marianna i Barbara Rydzyński, córki, w 2. dekanatach Św. Piotrskim i łekneńskim.

J. W. Jmć. Pani Antonina z Rydzyńskich Radomska, podkomorzyna gnieźnieńska, w 5. dekanatach.

W. Jmć. Pani Teofila Brezowa, w 5. dekanatach.

W. Jmć. Pani Helena Gliszczyńska, w 1. dekanacie.

MIEŚCISKO

X. J. X. Jan Nepomucen Pułkownik, asesor, dziekan, proboszcz, w 5. dekanatach.

Świeccy

WW. Ichm. PP. Kazimierz Krzycki, generał wojsk królewskich i Anna z Niezychowskich, małżonka, w 1. dekanacie.

[B3v]

WW. Ichm. PP. Kazimierz i Eleonora Niezychowscy, w 5. dekanatach.

JANOWIEC

W. J. X. Jan Matczyński, sekretarz dekanatu, proboszcz, w 5. dekanatach.

Świeccy

Jmć. Pan Jakub Winiecki, w 5. dekanatach.

W. J. Pan Jakub Tymka, w 1. dekanacie.

Sławetny Marcin Barankiewicz, organista janowiecki, w 5. dekanatach.

KOŁDRĄB I SKÓRKI

W. J. X. Jan Krygier, proboszcz, w 5 dekanatach.

W. J. X. Michał Czerwiński, dziekan rogoziński, proboszcz lechliński, w 1. dekanacie.

Świeccy

WW. Ichm. PP. Jan Gozimierski, skarbnik kaliski i Joanna z Góreckich, małżonka, w 5. dekanatach.

WW. Ichm. PP. Dominik Trąpczyński i Anna z Kołaczkowskich, małżonka w 1. dekanacie.

[B4]

ŁOPIENNO I GADECZ

W. J. X. Hilary Pomorski, w 5. dekanatach.

J. X. Sebastian Rolewicz, wikary, w 1. dekanacie.

Świeccy

W. Jmć. Teresa Komorwski

Sławetny Wojciech Kuchowicz, obywatel łopiński, w 1. dekanacie.

Sławetny Michał Szczepański, organista w 1. dekanacie.

Ci obydwaj *sub vadimo* X. Pomorskiego.

SOKOLNIKI

W. J. X. Wiktor Karzyński, proboszcz, w 5. dekanatach.

Świeccy

W. Jmć. Pani Gliszczyńska, komornikowi kaliska, w 5. dekanatach.

W. Jmć. Panna Anna Gliszczyńska, komornianka kaliska, w 5. dekanatach.

W. Jmć. Panna Petronella Gnotowska, w 1. dekanacie.

W. Jmć. Pan Jan Niezychowski, w 1. dekanacie.

W. Jmć. Pan Fakundy Gliszczyńska, komornikiewicz kaliski, w 1. dekanacie.

W. Jmć. Pani Katarzyna Podgórska, w 1. dekanacie.

WW. Ichm. PP. Stanisław i Eleonora Miniszewscy.

[B4v]

MODLISZEWKO

W. J. X. Józef Chęciński, pleban, w 5. dekanatach.

Świeccy

W. J. Pani Anna Krasowska.

W. J. Pani Marianna Żuklińska.

Sławetna Marianna Koszutowska.

Te wszystkie w 1. dekanacie.

KOŚCIÓŁ Ś. PIOTRA PRZY GNIEŹNIE

W. J. X. Tomasz Załuski, asesor dekanalny, proboszcz, w 5. dekanatach.

Świeccy

Sławetny Stanisław Gutowski, kościelny.

Sławetna Marianna Łacka, oboje w 1. dekanacie.

DEMBNICA²¹

W. J. X. Józef Kaszyński, pleban, w 5 dekanatach.

Świeccy

WW. Ichmć. Państwo Józef i Kunegunda Górecy, w 1. dekanacie.

[B5]

**REGĘSTR BRACI I SIÓSTR ŻYJĄCYCH W DEKANACIE ŻNIŃSKIM
ZOSTAJĄCYCH**

ŻNIN

Jaśnie W. J. X. Szczepan Łubieński, biskup bibliński, sufragan gnieźnieński, opat komendatariusz trzemeszyński, Orderu Orła Białego i Ś[w]. Stanisława kawaler, proboszcz, w 5. dekanatach.

W. J. X. Jan Łęcki, komendarz, proboszcz szpitalny, w 5. dekanatach.

Jmć. X. Jakub Wesołowski, wikary, w 1. dekanacie.

[B5v]

Świeccy

Sławetna Pani Kunegunda Jaworska, obywatelka żnińska

TRLĄG

W. J. X. Łazarz Dąbrowski, kanonik katedralny inflancki i kruszwicki, dziekan żniński, surogat kamieński, proboszcz.

J. W. X. Hieronim Zawadzki, benedyktyn, komendarz.

J. W. J. X. Ksawery Rydzyński, biskup chełmiński, kustosz gnieźnieński, orderów Orła Czerwonego i Ś[w]. Stanisława kawaler.

W. J. X. Walenty Złotnicki, kustosz kruszwicki.

Jmć. X. Walenty Maychrowicz, benedyktyn, przeszły proboszcz pakoski.

Świeccy

Jaśnie W. Jmć. Pan Wincenty Kozmowski, szambelan J. K. Mci, Orderu Św. Stanisława kawaler.

²¹ Obecnie: Dębica

W. J. Pan Franciszek Dąbrowski, chorąży kijowski.
 WW. Ichm. PP. Ignacy i Elżbieta Łęscy, komornikostwo inowrocławscy.
 W. J. Pani Antonina Giżycka.

[B6]

STRZELCE

W. J. X. Felix Szczypiorowski, benedyktyn, proboszcz.

GEMBICE²²

W. J. X. Ksawery Janiszewski, kanonik regularny premonstraterski, proboszcz.
 Jmć. X. Łukasz Skrzyński, kanonik regularny premonstraterski, komendarz.

SIEDLIMOWO

W. J. X. Karol Orchowski, proboszcz.

WÓJCIN

W. J. X. Kajetan Smoliński, benedyktyn, proboszcz.

KWIECISZEWO

W. J. X. Józef Ryczywolski, proboszcz.

WYLATOWO

W. J. X. Stanisław Kozłowski, kanonik regularny trzemeszyński, proboszcz.

[B6v]

MOGILNO

J. W. Jmć. X. Leon Emilian Kosiński, Zakonu Ś[w]. Benedykta opat mogileński,
 Orderu Ś[w]. Stanisława kawaler, proboszcz.

Jmć. X. Ignacy Czarnowski, benedyktyn, komendarz.

Jmć. X. Rajmund Strzeliński, klasztoru mogileńskiego przeor.

Jmć. X. Ignacy Chachulski, w tymże klasztorze kaznodzieja ordynariusz.

PARLIN

W. J. X. Walenty Łyszcyński, proboszcz.

GĄSAWA

W. J. X. Jan Kado, kanonik regularny lateraneński trzemeszyński, proboszcz.

Jmć. X. Józef Łykowski, kanonik regularny lateraneński, komendarz.

Świeccy

W. J. Pan Andz. [Andrzej] Pałędzki.

W. J. Pani Teresa Zglińska.

W. J. Panna Marianna Koszucka.

²² Obecnie: Gębice

[B7]

WENECJA I CHOMIĄŻA

J. X. Honoriusz Nowicki, zakonu karmelitańskiego komendariusz wenecki.

J. X. Rajmund Czechowicz, zakonu dominikańskiego kapelan.

Świeccy

WW. Ichmść. PP. Wojciech i Scholastyka Sulerzyscy, majorostwo.

GÓRA

J. X. Teodor Górecki, zakonu dominikańskiego komendarz.

SZCZEPANOWO I WÓJCINO²³

J. X. Józef Tena, asesor dekanalny, proboszcz.

Świeccy

WW. Ichmść. PP. Stanisław i Apolonia Mejerowie.

BARCIN

J. X. Wawrzyniec Starczewski, benedyktyn, *locum tenens*.

[B7v]

PAKOŚĆ

W. J. X. Florian Głębocki, pisarz dekanatu, proboszcz.

Świeccy

Ichmść. PP. Jan i Marianna Głęboocy.

Jmć. Pan Felicjan Głębocki.

J. Panna Katarzyna Winnicka.

Sławetny Pan Wojciech Kawczyński, mieszczanin pakoski.

OSTROWO

J. X. Franciszek Geschkaw, asesor dekanatu Żnin, proboszcz.

LUDZISK²⁴

W. J. X. Wawrzyniec Zgorzalewicz, poddziekan żniński, proboszcz.

[B8]

**REGISTR BRACI I SIÓSTR ŻYJĄCYCH
W DEKANACIE ŁEK[N]IŃSKIM**WANGROWIEC²⁵

W. J. X. Jakub Lipski, łączycycki i i poznański kanonik, dziekan łekneński, proboszcz.

²³ Obecnie: Wójcin.²⁴ Obecnie: Ludzisko.²⁵ Obecnie: Wągrowiec.

J. X. Alberik, proboszcz łęgoski.

J. X. Onufry, cysters.

Świeccy

WW. Ichm. PP. Ignacy i Teresa Stanisławscy, burgrabstwo gnieźnieński.

J. W. Jmć. Pani Tekla Lipska, kasztelanowa sądecka.

[B8v]

W. J. Panna Joanna Goczkowska.

Ichm. Państwo Jan i Helena Górecy.

Sławetni Józef i Zofia Superszczyński, posesjonaci wagrówieccy.

Sławetni Stanisław i Franciszka Wyszamierscy, posesjonaci wagrówieccy.

Sławetni Antoni i Anna Słomowiczowie, posesjonaci wagrówieccy.

ŻOŃ

W. J. X. Michał Budzyński, *senior pater*, proboszcz.

Świeccy

J. W. Augustyn Gorzyński, generał, orderów polskich kawaler.

J. W. Aleksandra z[e] Skórzewskich Gorzyńska.

W. J. Pani Magdalena z Brezów Ulatowska.

GRELEWO²⁶

W. J. X. Wawrzyniec Budzyński, komendarz grelewski.

J. X. Paweł Krygiel, ex-proboszcz tameczyński.

[C1]

CZESZEWO

W. J. X. Nepomucen Radziwiński, proboszcz.

PANIGRÓDZ

W. J. X. Benedykt Więckiewicz, proboszcz.

DZIEWIERZEWO

W. J. X. Odo Stocki, proboszcz.

W. J. X. Malachiasz Metelski, wikary.

Świeccy

WW. Ichm. Państwo Michał Guttry, chorąży smoleński i Wiktoria z Lutomskich, małżonka, dziedzice Zarczyna, Suchoręcza i innych.

SREBRNO GÓRKA²⁷

W. J. X. Jan Nepomucen Boiński, p[r]odziekan łek[n]eński, proboszcz.

[C1v]

Świeccy

J. W. Józef Radziwiński, wojewoda gnieźnieński, orderów polskich kawaler i Mi-

²⁶ Obecnie: Grylewo.

²⁷ Obecnie: Srebrna Góra.

chalina z[e] Złotnickich, małżonka.
 WW. Jmć. Państwo Maciej Łokiński i Konstancja z Góreckich, małżonka.

KOZIELSKO

W. J. X. Ignacy Lipczyński, kanonik chełmiński, proboszcz kozielski, niemczyński i stępuchowski.

J. X. Franciszek Ksawery Strzeliński, wikary.

Świeccy

Pracowity Szymon kmieć kocielski.

ŁEKNO

W. J. Pan Józef Rozmaciński, sekretarz dekanalny, proboszcz.

Jmć. X. Antoni Kieremuszewski, wikary.

Świeccy

W. J. Pan Józef Koszutski.

J. W. Pani Antonina z Rydzyńskich Radońska, podkomorzyna gnieźnieńska.

[C2]

TARNOWO

W. J. X. Niward Raszczewski, przeor wągrowiecki, proboszcz.

Jmć. X. Rajmund Bciński, wikary.

Świeccy

J. Pani Katarzyna Raszewska.

Ichmć. Państwo Wincenty Mierzyński, regent poznański konsystorski i Joanna, małżonka.

[C2v]

REGESTR BRACI I SIÓSTR ŻYJĄCYCH DEKANATU KCYŃSKIEGO

GOŁAŃCZA²⁸

W. J. X. Wawrzyniec Rzekaczewski, kanonik kustosz kamieński, dziekan kcyński, gołaniecki i nakielski proboszcz.

Jmć. X. Thylman, komendarz nakielski.

Świeccy

Jaśnie W. Jmć. Pani z Czapskich Konstancja hrabina Mielżyńska, pisarzowa wielka koronna.

[C3]

J. W. Jmć. Pani Seweryna z Lipskich Mielżyńska, podkomorzyna wschowska, *sub vadimonio* w 5. dekanatach.

Sławetny P. Jan Wroński, obywatel gołaniecki.

CHOJNA

W. J. X. Michał Albrecht, proboszcz.

²⁸ Obecnie: Gołańcz.

Świeccy

W. Jmć. Pan Ksawery Wiesiołowski.

W. Jmć. P. Anna z Bilickich Drwęska, stolnikowa wschowska.

W. J. Panna Franciszka Jachowiecka, *sub vadimonio* w 5. dekanatach.

JACHTOROWA²⁹

W. J. X. Tomasz Nawrocki, proboszcz.

Świeccy

J. W. Jmć. Pan Chryzostom Lipski, oboźnic koronny, *sub vadimonio* w 5. dekanatach.

[C3v]

SMOGULEC

W. J. Jmć. X. Wojciech Szejnert, opat koronowski, gnieźnieński katedralny, łączycycki i warszawski kanonik, archidiakon kamieński, proboszcz tucholski.

Świeccy

W. J. Pan Maciej Mieczkowski, kasztelan konarski [i] kujawski, *sub vadimonio* w 5. dekanatach.

KCYNIA

W. J. Książd Michał Nering, kanonik łączycycki, proboszcz.

J. X. Szymon Mulzoff, proboszcz Ś[w]. Barbary.

J. X. Sebastian Kowalewski, komendarz parafii.

J. X. Wojciech Barciszewski, wikary.

Świeccy

W. J. Pan Wojciech Mieszkowski, kasztelan konarski [i] kujawski.

W. Jmć. Pani Brygida Trąpczyński, regentowa ziemska gnieźnieńska.

W. Jmć. Pani Józefa Baronowska.

W. J. Pan Kazimierz Mieczkowski.

[C4]

Ślawetny Franciszek Barciszewski, obywatel i posesjonat kcyński, *sub vadimonio* w 5. dekanatach.

J. Panna Agnieszka Gieczewska, w 5. dekanatach.

Jmć. Pan Daniel Jeszka.

Ślawetna Pani Anna Wenecka, *sub vadimonio* w 5. dekanatach.

SZARADOWO

W. J. X. Jan Koszułowski, poddziekan kcyński, proboszcz.

SAMOKŁĘSKI

W. J. X. Wincenty Łapiński, proboszcz.

RYNARZEWO

W. Jmć. X. Teodor Niebieski, proboszcz.

²⁹ Obecnie: Jaktorowo.

Świeccy
Sławetny Pan Antoni Niebieski i Apolonia, małżonka w 1. dekanacie.

SZUBIN
W. Jmć. X. Antoni Tuszyński, oficjał [C4v] kamiński, obojga prawa doktor, kanonik łączycycki, proboszcz.
W. J. X. Żarnowicki, kanonik katedralny poznański.

Świeccy
J. W. Jan Nepomucen Micielski, starosta osiński, Orderu Ś[w]. Stanisława kawaler, *sub vadimonio* w 5. dekanatach.
Sławetny Walenty Tyblewski, organista szubiński, *sub vadimonio* w 1. dekanacie.

CHOMENTOWO³⁰
W. J. X. Michał Łaskowski, proboszcz.

BRYSKORYSTWA³¹
W. J. X. Antoni Kommeysen, katedralny inflancki [i] kruszewicki kanonik, proboszcz.
W. J. X. Ksawery Trzebiatowski, wienęborski [więcborski] proboszcz.

Świeccy
W. J. Pani Katarzyna Chrzastowska, w 5. dekanatach.

[C5]
SŁUPY
W. J. X. Wawrzyniec Sadowiski, kanonik łączycycki, proboszcz.

Świeccy
W. J. Pan Ludwik Polęski i Wiktoria, małżonka, w 5. dekanatach.

[C5v]

REGISTR BRACI I SIÓSTR ŻYJĄCYCH W DEKANACIE ROGOWSKIM

JUNCEWO
W. [Jmć. – dopisek odręczny] X. Andrzej Pesaliński, kanonik kaliski, dziekan rogowski, proboszcz.

Świeccy
WW. Ichm. PP. Jan i Franciszka z Góreckich Gozimierscy, skarbnikostwo kaliskie, dziedzice Popowa.
J. Pani Katarzyna z Rubskich Matuszyńska, *sub vadimonio* proboszcza.

³⁰ Obecnie: Chomętowo.

³¹ Obecnie: Brzyskorzystew.

[C6]

GORZYCE

W. J. Wawrzyniec Fortuński, proboszcz.

Świeccy

W. J. Pani Jozafata Palędzka.

W. J. Pan Kajetan Trzciński.

ŚWIĄTKOWO

Vacat

Świeccy

WW. Ichm. Państwo Dominik i Anna Trąpczyńscy, dziedzice Skorek, *sub vadimonio* w 5. dekanatach.

CEREKWICA

W. J. X. Paweł Kowalewski, kanonik uniejowski, poddziekan rogowski, proboszcz.

J. X. Faustyn Bilecki, wikary.

Świeccy

W. J. Pan Jakub Niezychowski.

WW. Ichm. PP. Kazimierz i Wiktoria z Goczkowskich Kiełpińscy, *sub vadimonio* w 1. dekanacie.

[C6v]

W. Jmć. Pani Barbara Brzeska, podstolina łomżyńska.

W. Jmć. Państwo Stefan i Teresa Skałąscy, dziedzice Chomentowa.

W. Jmć. PP. Ludwik i Antonina Trzcińscy, dziedzice Stębowa.

W. J. P. Ignacy Gockowski, dziedzic [w] Podobojewie.

IZDEBNO

J. X. Kazimierz Tokularski, komendarz.

Świeccy

W. J. Pani Apolonia Krzywosędzka, komornikowa ziemska gnieźnieńska.

W. J. Panna Jadwiga Jaraczewska.

ŻERNIKI

W. J. X. Sylwester Lutosławski, *pater senior decanatus*, proboszcz.

Świeccy

W. Ichm. Państwo Maciej i Zofia Rynarzewscy, Tonowa dziedzice, w 5. dekanatach *sub vadimonio* proboszcza.

[C7]

ROGOWO

J. X. Antoni Heller, dominikanin, kapłan.

Świeccy

W. J. Pan Jakub Korytkowski, miecznik województwa gnieźnieńskiego, dziedzic miasta Rogowa z przyległościami.

RYSZEWKO

W. J. X. Jan Polski, kanonik regularny lateraneński trzemeszyński, proboszcz.
W. J. X. Jan Monokolski, proboszcz kamieniecki.

NIESTRONNO

W. J. X. Kaspar Tarkowski, kanonik sieradzki, dekanatu pisarz, proboszcz.

PAŁĘDZIE

W. J. X. Franciszek Tański, kanonik regularny lateraneński, przeor mstowski, proboszcz.

Jmć. X. Joachim Myskiński, kanonik regularny lateraneński trzemeszyński, komendarz.

[C7v]

W. Jmć. Pani Rozalia Lisowska.

GOŚCIESZYNO³²

Jmć. X. Gabriel Liskowski, dominikanin, proboszcz.

LUBIECZ³³

W. J. X. Józef Jankowski, proboszcz.

Świeccy

Urodzona Magdalena Purpurzyna.

WW. Ichm. Państwo Jan i Weronika Logowie, *sub vadimonio* proboszcza.

[C8]

Bracia i Siostry z pomiędzy żyjących w przeciągu lat dziesięć przeniesieni do wieczności z dekanatu śś. Piotra i Pawła Apostołów w Gnieźnie

Wielmożni

J. X. Stanisław Treliński, dziekan łobżeński.

J. X. Tomasz Koszutowski, proboszcz modliszewski.

J. X. Adam Bukowicz, kanonik kamieński.

J. X. Michał Kwiran, wikary kildrąbski [kołdrąbski].

J. X. Teodor Brocki, proboszcz dębnicki.

J. X. Mikołaj Kucharski, proboszcz mieściski.

J. X. Andrzej Kosmociński, dziekan świętopiotrski, proboszcz sokolnicki.

[C8v]

J. X. Bartłomiej Tobiański, proboszcz łagiewnicki.

J. X. Jakub Stojakowski, proboszcz dziekanowicki.

J. X. Jan Karłowski, proboszcz modliszewski.

Świeccy

J. W. J. Pan Adam Goliszewski, cywilno-wojskowy komisarz.

³² Obecnie: Gościeszyn.

³³ Obecnie: Lubcz.

Wielmożni

- J. P. Maciej Noskowski.
 J. P. Barbara Białobłocka, podczaszyna.
 J. P. Teresa Rydzyńska, stolnikowa poznańska.
 J. P. Józef Zagórski.
 J. P. Tomasz Wolski.
 J. P. Konstancja z Baronowskich Niezychowska.
 J. P. Teresa [z] Malczewskich Niezychowska
 J. P. Jan Gnatowski.
 J. P. Marianna Gliszczyńska [dopisek odręczny]

Sławetni

- Pan Antoni Koszutowski
 P. Marianna Dobrowolska, kupcowa łopieńska.
 P. Mikołaj Dobrowolski, kupiec łopieński.
 P. Stanisław Kowalewski.

[D1]

Z dekanatu żnińskiego

Duchowni

- Jaśnie W. J. X. Józef Korytkowski, biskup martyropolski, sufragan gnieźnieński, proboszcz żniński, Orderu Ś[w]. Stanisława kawaler.

Wielmożni

- J. X. Józef Piotrowicz, wikary trląski.
 J. X. Jakub Dobrykowski, wikary żniński.
 J. X. Antoni Sikorski, kanonik gnieźnieński i inflancki, archidiakon i oficjał kamiński.
 J. X. Jan Kulpiński, proboszcz wójciński.
 J. X. Wojciech Szczepański, proboszcz ludziski.
 J. X. Jakub Gruszczyński, proboszcz barciński.
 J. X. Idzi Rybczyński, przeor mogileński.
 J. X. Piotr Bronowski, proboszcz parliński.
 J. X. Weremund Małowieyski, dziekan klasztoru mogileńskiego.
 J. X. Celestyn Roskiewicz, proboszcz kwieciszewski.

Świeccy

Wielmożni

- J. P. Marianna Kosmowska.
 J. P. Antoni GołECKI.

[D1v]

- J. P. Agnieszka Górska.
 J. Panna Wiktoria Mejerowna.
 Sławetny Roch Dębiński, obywatel mogileński.

Z dekanatu łąk[n]eńskiego

Duchowni

- Jaśnie Wielm. J. X. Maksymilian Skrzetuski, kanonik metropolitalny gnieźnieński, opat komendatoryjny wągrowiecki.
 J. X. Stanisław Rajski, proboszcz margoński.
 J. X. Walenty Trzasański, proboszcz czeszewski.
 J. X. Piotr Mulzoff, proboszcz panigrodzki.
 J. X. Stanisław Rorer, ex-proboszcz kozielski.
 J. X. Franciszek Salezy Bogieński, kanonik uniejowski, proboszcz łąk[n]eński.
 J. X. Jakub Jagodziński, proboszcz łąk[n]eński.
 J. X. Urban Rzezacki, proboszcz tarnowski.

Świeccy

- Jaśnie Wiel. J. P. Jakub Radoński, podkomorzy gnieźnieński.
 J. W. J. Pani Anna z Malechowskich Ciecierska, cześnikowa podlaska.

[D2]

Wielmożni

- J. P. Konstantyn Ulatowski.
 J. P. Felicjan Rogowski, komornik kaliski.
 J. P. Katarzyna Cybulska, majorowa.
 J. P. Józefa Koszutska.
 J. P. Wojciech Woszczyński.
 Sławek. Wojciech Cholewicz, organista srebrno górecki.

Z dekanatu kcyńskiego

Duchowni

- J. X. Jan Grutzmacher, senior dekanatu, poddziekan kcyński, proboszcz szaradowski.
 J. X. Kazimierz Cizogunki, kanonik katedralny inflancki, proboszcz szubiński.
 J. X. Ignacy Krajewski, kanonik kamieński, proboszcz smogulecki.
 J. X. Józef Rozpłochowski, proboszcz chomętowski.
 J. X. Ludwik Żernicki, kapelan dobieszewski.
 J. X. Jan Laube, proboszcz smogulecki.

[D2v]

Świeccy

Jaśnie Wielmożni

- Maciej Mielżyński, podkomorzy wschowski, starosta kłonowski, Maltański i Orderu Ś[w]. Stanisława kawaler.
 Wirydiana z Bnińskich Mielżyńska, wojewodzina poznańska.
 Maksymilian hrabia Mielżyński, pisarz wielki koronny, Białego Orła i Ś[w]. Stanisława orderów kawaler.
 Walenty Gozimirski, kasztelan elbląski, Orderu Ś[w]. Stanisława kawaler.
 Urszula z Bnińskich Gozimerska, kasztelanowa elbląska.
 Wielmożni Ichmć. PP.
 Józefa z Bilickich Wiesiołowska.

Weronika z Rydzyńskich Wiesiołowska.
 Katarzyna Goczkowska.
 Anna Łakińska.
 Petronella Ostrowska, stolnikiewiczowa kruszwicka.
 Ignacy Moszczyński, podczaszy braclawski.
 Kunegunda Moszczyńska, małżonka jego.
 Józef Grabski, skarbnik inowrocławski.

[D3]

Anna Grabska, małżonka jego.
 Dorota Smoleńska, podczaszyna halicka.
 Magdalena z Brezów Ulatowska.
 Józef Sadowski.
 Agnieszka Grochowiecka.

Sławetni

J. Pani Konstancja Jeszkowa, obywatelka kcyńska.
 Wacław Wesecki, obywatel kcyński.
 Wacław Szteinert, prezydent szubiński.
 Karolina Szteinertowa, małżonka jego.

Z dekanatu rogowskiego

Duchowni

Wielmożni:

J. X. Wojciech Nering, sekretarz J. K. K. Mci, dziekan rogowski, proboszcz gorzycki.
 – Antoni Belęcki, *senior pater*, proboszcz żernicki.
 – Franciszek Kotlewski, *senior pater*, proboszcz izdebiński.

[D3v]

– Stanisław Białachowski, kanonik regularny, proboszcz ryszewski.

Świeccy

W. J. Pan Michał Krzynosędzki, komornik ziemski gnieźnieński.

[D4]

PRZESTROGI

z Pisma Ś[w]. o niechybnej śmierci

A naprzód, że samo przyrodzenie umierać każe, świadkiem przodkowie, pradiadowie, dziadowie, ojcowie nasi, byli oni ludźmi, jako i my, żyli jako i my, dziś po cmentarzach, mogiłach, w kos[t]nicach widzimy ze śladów ich niedowiedzionych. [D4v] Ułomkó[w] okruchy, garść szczupłą ziemi, lekkich jedynie popiołów mizerną cząstkę.

Mów tedy człowiecze z Dawidem:

Panie naucz nas rozpamiętywać, iż umrzemy, abyśmy się stali mądrymi. *Psalt.*
 Nie mamy tu miejsca przemieszkiwania, ale przyszłego miasta szukamy. *Hbr.*

13.

Ten jest wyrok zadawany, człowiecze umierać musisz. *Ecc. 14. v.*

Rozporządź dom twój, bo umrzesz. *Eccl. 38.*

Dni człowieka krótkie, liczba miesięcy jego przy Tobie, postanowiłeś granice, których przestąpić nie można. *Joh. 14. v.*

Postanowiono jest wszystkim ludziom raz umrzeć. *S. Paul.*

Gdy najbardziej szczęśliwym się będziesz rozumiał, wtedy umrzesz. *X. Posn. Sed.*

Pamiętaj, żeć śmierć nie omieszka. *Eccl. 14 v. 12.*

[D5]

Bądźcie gotowi, bo tej godziny, której się nie spodziewacie, Syn Człowieczy przyjdzie. *Mat. 24.*

Żyjcież tedy tak co dzień, jako mający umrzeć. *Św. Alojzy.*

O śmierci, jak jest przykra pamięć twoja. *Eccl. 41.*

[D5v]

MATERIA

z uwagą nad codzienną medytacją

Raz umrzesz. Nie umrzesz tylko raz, nie wiesz kiedy, i jak umrzesz, nie wiesz na którym miejscu i w jakim stanie. Umrzesz prędzej niż się spodziewasz. Jeżeli się nie masz na pieczy umrzesz niespodzianie.

Po śmierci będziesz sądzonym. Po sądzie będziesz zbawionym, albo potępionym, jakie było życie, taka śmierć, taki sąd.

[D6]

Zostawisz wszystkie dobra swoje u bramy wieczności. Chwała twoja nie wnijdzie z tobą do grobu. Rozkosze twoje zamienią się w gorycz i miłość twoja w nienawiść. Nie zabierzesz z tego świata tylko dobre [i złe – dopisek odręczny], abyś [uczynki dobre – dopisek odręczny] za nie wziął nagrodę, złe zaś abyś za nie odebrał karę. Co jest w życiu pociechą twoją, będzie przy śmierci utrapieniem twoim. Co jest w życiu utrapieniem twoim, będzie przy śmierci pociechą twoją, jeżeli je znosisz w Bogu i dla Boga.

Mówże sobie, jestem zapamiętały, jeżeli nie myślę o śmierci, jestem nierozumny, jeżeli się śmierci nie lękam. Jestem przywiązany do życia, jeżeli się bardzo obawiam śmierci. Nie kocham JEZUSA, jeżeli nie pragnę śmierci. Jestem samego siebie nieprzyjacielem, jeżeli się nie gotuję na śmierć. Nie zasługuję na zbawienie, jeżeli się nie boję potępienia. Zażywam na złe czasu i łaski Boskie, jeżeli się nie przygotowuję do wieczności.

[D6v]

Prawidło obyczajnego życia

Pocziwie żyj, miernie jedz i pij. Zdrów będziesz.

Miłuj swego, nie pragnij cudzego. Bogaty będziesz.

Zapoć czoła, jak siła wydoła. Chleb mieć będziesz.

Kochaj sumienia, nie dawaj zgorszenia. Zalecony będziesz.

Odpuść grzeszącemu, daj zebrzącemu. Pobożny będziesz.

Książki przekładaj, co czytasz nie wszystkim powiadaj. Roztropnym będziesz.

Gromadzisz sobie cnoty, uchodź niecnoty. Przykładnym będziesz.
 Od procesu, użyj recesu. Szczęśliwy będziesz.
 A perswaduj sobie, że spoczywać w grobie leda kiedy będziesz.

[D7]

POBUDKI do ratowania Dusz Braci i Sióstr zmarłych

Błogosławieni miłosierni, bo oni miłosierdzie otrzymają.

Błogosławiony, który ma wyrozumienie nad nędznym i ubogim. *Psal[m] 40.*

Czyń dobrze sprawiedliwemu, a odbierzesz nagrodę, jeżeli nie od niego, tedy od Pana zapewne. *Eccl. 12.*

Pamiętaj na sąd mój, tak będzie bowiem i Twój, mnie dziś, a jutro tobie. *Eccl. 38.*

Módl się za umarłych, aby gdy będą w wiecznym żywocie, za ciebie się modlić nie zaniedbali. *Ś[w]. Augustyn.*

Wszystko co z pobożności umarłych czynimy, nam kiedykolwiek w zasługę obróci się, i to stokrotnie po śmierci znajdziemy pomnożone. *Ś[w]. Ambros[ius].*

[D7v]

Jaką pociechę umarłym świadczymy, taką wzajemnie odbierzemy. *Ś[w]. Hieron[im].*

Wszelka pociecha po tym życiu skończonym od tego będzie oddalona, który żyjąc umarłych nie ratował. *Hugo a S. Vict[ora].*

Pomimo wyroku Pisma Ś[w]. woła prawo Boskie, i mówi sam Bóg: Kochaj bliźniego swego, jak siebie samego. Woła i prawo natury: Co tobie nie miłego, to drugiemu nie czyń, co zaś chcesz, aby ci inni czynili, uczyni im nawzajem.

PROZA za umarłych

Dzień on, dzień gniewu Pańskiego,
 Świat w proch zetrze świadkiem tego,
 Dawid z Sybillą wszystkiego.
 Strach przyjdzie wielmożności,
 Pańskiej, gdy przyjdzie w srogości,
 Sądzić i najmniejsze złości.

[D8]

Trąba głosu ogromnego,
 Wzbudzi z umarłych każdego,
 By wstał przed są d Pana swego.
 Zdumieje się przyrodzenie,
 I śmierć, gdy Pańskie stworzenie,
 Wstanie na liczby czynienie.
 Księgi przed sąd przynieść każą,
 Co wszech ludzi grzechy skażą,
 Gdzie według nich nas ukażą.
 Wszystkie zbrodnie zatajone,
 Będą światu objawione,
 I wieczną hańbą zelzone.

Co grzesznik na ten czas rzecze,
I do tego się uciecze,
Gdy i dobrym strach dopiecze.
Królu strasznej wspaniałości,
Który zbawiasz z łaskowości,
Zbaw i mnie źródło miłości.
Wspomnij JEZU z łaski swojej,
Żem przyczyną drogi twojej,
Nie trać mnie dla złości mojej.
Szukałeś mnie spracowany,
Na krzyżuś zamordowany,
Niech nie ginę tak dostany.

[D8v]

Sędzio zemszczonia słusznego,
Racz dać dar odpustu swego,
Nie czekaj rachunku mego.
Wzdycham jako obwiniony,
Wstyd mię za grzech popełniony,
Odpuść Boże, niezmierny.
Tyś Magdalenie odpuścił,
Łotra do łaski przypuścił,
Mnieś też z Nieba ufność spuścił.
Niegodzienem słuchu twego,
Lecz odpuść z raczenia swego,
Bym uszedł ognia wiecznego.
Nie licz mnie w poczet z kozłami,
Daj miejsce między owcami,
Na prawicy z wybranymi.
Po dekrete potępionych,
W ogień wiecznych oddzielonych,
Weź mnie do błogosławionych.
O Panie niewysłowiony,
Proszę na sercu skruszony,
Miej koniec mój zalecony.
On dzień z trwogą pełen płaczu,
Gdy stanie grzesznik na placu.
Przed trybunałem straszliwym,
Bądź mi Boże litościwym.

[E1]

Dobry JEZU miły Panie,
Zdarzcie mi odpoczywanie,
Z tobą wieczne królowanie.

A M E N

PROCESSYA ŻAŁOBNA

Dzień on dzień sądu Pańskiego,
 Świat w proch zetrze świadkiem tego,
 Dawid z Sybillą wszystkiego.
 Trąba straszna z grobu wzbudzi,
 Przed sąd Boga wszystkich ludzi,
 Lub od wieków zmarli drudzy.
 A gdy Sędzia sam zasiądzie,
 Nic przed nim tajno nie będzie
 Znajdzie pomsta tego wszędzie.

Stacja 1-wsza
 za stan duchowny

Kyrie elejson, Chryste elejson, Kyrie elejson. Ojciec nasz.

[E1v]

V: I nie wódź nas na pokuszenie.

R: Ale nas zbaw ode złego.

V: Od bramy piekielnej.

R: Wybaw Panie dusze zmarłych.

V: Wieczny odpoczynek daj im Boże.

R: A światłość wiekuista niech im świeci na wieki.

V: Panie wysłuchaj modlitwy nasze.

R: A wołanie nasze niech do ciebie przyjdzie.

MÓDLMY SIĘ

Boże, któryś na godność stanu kapłańskiego apostołami sług swoich powołać raczył, daj prosimy zmarłemu, aby co prędzej w chwale niebieskiej wspólnie z apostołami twoimi widzieć i chwalić Cię mogli. Przez JEZUSA Chrystusa Pana naszego. Amen.

Cóż w ten czas człek grzeszny rzecze,
 I do kogo się uciecze,
 Gdy i świętym strach dopiecie.
 Królu tronu straszliwego,
 Który zbawić chcesz każdego,
 Zbaw z łaski swej mnie grzesznego.

[E2]

Stacja 2-ga
 za Rodziców

Kyrie elejson, etc. Jako wyżej.

MÓDLMY SIĘ

Boże, któryś nam rozkazał czcić ojca i matkę, zmiłuj się łaskawie nad duszami rodziców naszych, a racz im grzechy odpuścić, żebyśmy ich w światłości wiecznej widzieć i z nimi oraz ciebie chwalić wiecznie mogli. Przez JEZUSA Chrystusa Pana naszego. Amen.

Wspomnij JEZU Panie dobry,
 Żem przyczyną Twojej drogi,
 Nie gub mnie w ten to dzień srogi.
 Szukałeś mnie spracowany,
 Odkupiłeś krzyżowany,
 Niech nie giną Twoje rany.
 [E2v]

Stacja 3-cia
 za Braci z[e] zgromadzenia naszego
 Kyrie elejson, etc. Jako wyżej.

MÓDLMY SIĘ

Boże odpuszczenia dawco, ludzkiego zbawienia miłośniku, prosimy miłosierdzia Twego, abyś Braci zgromadzenia naszego, krewnych dobrodziejów osobliwie miejsca tego, którzy już z[e] świata zeszedli, za przyczyną błogosławionej Maryi zawsze Panny i wszystkich świętych do wiecznego błogosławieństwa uczestnictwa przeprowadzić raczył przez JEZUSA Chrystusa Pana naszego. Amen.

Sędzia Boże sprawiedliwy,
 Bądź mi teraz sprawiedliwy,
 Nim przyjdzie termin straszliwy.
 [E3]

Wzdycham z serca obwiniony,
 Wstyd mię za grzech popełniony,
 Bądź tu Boże przepraszony.

Stacja 4-ta
 za dusze, których ciała na tym miejscu odpoczywają
 Kyrie elejson, etc. Jako wyżej.

MÓDLMY SIĘ

Boże, którego własnością jest zmiłować się nad grzesznymi i odpuszczać, prosimy Cię pokornie za duszami, których ciała na tym miejscu odpoczywają, żebyś onych nie opuszczał, ale co prędzej do ojczyzny niebieskiej przyjąć raczył, a przez ułomność ciała żyjąc zgrzeszyli, to dobroć Twoja nieskończona niech zastąpi, aby ponieważ w Tobie nadzieję mieli wie [E3v] rząc prawdziwie, tej wiary i nadziei swej skutek w zbawieniu swym co prędzej odebrali. Przez Pana naszego JEZUSA Chrystusa. Amen.

Tyś Magdalenie odpuścił,
 Łotra do łaski przypuścił,
 Mnieś też z Nieba ufność spuścił.
 Prośba moja niegodna tego,
 Lecz sam z miłosierdzia Twego
 Zbaw mnie od ognia wiecznego.

Stacja 5-ta
za sługi i służebnice
Kyrie elejson, etc. Jako wyżej.

[E4]

MÓDLMY SIĘ

Wiernych wszystkich Stworzycielu i Odkupicielu, Chryste JEZU sług i służebnic, Twoich wszystkim duszom racz dać odpuszczenie grzechów, aby zbawienia, którego sobie zawsze życzyli, przez niegodne modlitwy nasze dostąpić prędko mogli, który żyjesz i królujesz na wieki wieków. Amen.

ZAPISKI ODREČZNE

[E4v]

Sub vadimonio Revdi Victoris Kaszyński curati in Sokolniki existent confratres G[e]n[er]osae Marianna Gliszczyńska, Anna Gliszczyńska, Catharina Podgórska eorum obligationibus philadelphiae satisfactionis ab anno 1802.

[E5]

W filadelfii dekanatu śś. AA. Piotra y Pawła [w] Gnieźnie, jako też w innych filadelficznie złączonych dekanatach wymarło konfratrów od roku 1803-go:

W. JM X. Grof. P. Raczkowski.

W. JM X. Jan P. Janowiecki.

W. JM X. Hilary P. Łopieński.

W. JM Pani Marianna Gliszczyńska w pięciu dekanatach.

W. JM Pan Górecki.

W. JM X. Odo Franciszek Stocki, pleban w Dziewierzewie.

W. JM Pan Franciszek Dąbrowski w dekanacie żnińskim.

W. JM X. Andrzej Pesaliński, pleban junczewski, dziekan rogowski.

[E5v]

Ad diem 8-vana 9-bris 1804.

Nomine G[e]n[er]osae Anna Gliszczyńska satisfactum obligationibus philadelphiae.

Od dnia 8-go 7-bris 1804 zmarli filadelfii Bracia:

Tomasz Pomorski, organista kłecki.

JW X. Józef Smętniewicz.

Ich. Pan Dominik Trąbczyński.

Satisfacti ad 23. Junii 1805.

Józefa Koszutskiego, w 5. dekan.

Małgorzata Guzowska

X. Rzekaczewski

Nomine G[e]n[er]osa Anna Gliszczyńska et sororis eius Podgurska absolvi, missas pro venio fuit Confraternibus ad diem. Zmarły 7-bris 1806.

Cunegunda Górecka.

No[mi]ne G[e]n[er]osis Niczychowski satisfactum ad annis 1806.

[E6]

Ioannes Nereng mortuis 1807.

R[ev]endus Thomas Załuski 1807.

Ab anno 1807 nomine G[e]n[er]osis Facundi Gliszczyński, vicep. Absolvere Missas pro demortuis confratribus.

Ad diem 1-mci augusti, Nomine G[e]n[er]osor Facundi Anna [z] Gliszczyńskich et Podgurska satisfactum obligationibus filadelfia. 1807.

Post liquidationem mortui sunt G[e]n[er]osi Ioannes et Francisca Gozimirskie.

Reverendus Czerwiński in Lechlin.

Ad ultimam diem 9-bris.

Nomine G[e]n[er]osorum Facundi et Anna Gliszczyńskich satisfactus obligationibus filadelphia 1807.

[E6v]

1808. Mortua Petronella Gnatowska.

1809. 25 aprilis

X. Ignacy Lipczyński, proboszcz w Kozielsku.

Ferdynand Olszewski.

Małgorzata z Derpczeskich Brzeska – potem Grabska.

Ich. z Brzezińskich Baronowska w dekan. kcyńskim.

[E7]

JM X. Jan Guzowski y JM Pan Jan Niezychowski umarli na końcu tego roku 1809.

Ad 4-tum diem martii satisfactio est obligationibus Philadelphie.

G[e]n[er]osi Fakundi Gliszczyński anno 1810.

JM Xiądz Nepomucen Pułkownik, proboszcz mieścinki, umarł 20 maii 1811.

Śp. JM Xiądz Józef Sztolman, proboszcz sławiński, umarł 28 julii 1811, za którego mszy św. sześć odprawić należy. Odprawione [wyraz przekreślony].

Za Annę Krzycką.

1811. Kazimierz Mieczkowski dziedzic Iwna, w pięciu dekanatach, umarł w tym roku, za którego duszę odprawić należy mszy trzy.

[E7v]

1811. Die 8. 9-bris Nomina G[e]n[er]osa Anna satisfactumo obligationibus ad diem et annum ut supra.

Walenty Młodzianowski umarł roku 1812. 22 aprila.

Jakub Tymka umarł 30 kwietnia 1812 roku.

Ad ultimam diem maii 1813 satisfactum obligationibus filadelphia Nomine G[e]n[er]osa Anna Gliszczyńska.

W roku 1813 umarła Barbara z Tomaszewskich Brzeska.

1813. Umarł w Żoniu JM X. Michał Budzyński.

1814. In januario umarł J. W. X. Konrad Naskręcki proboszcz w Popowie [wpis po słowie umarł przekreślony – ŁK].

[E8]

1814. Junii. Umarł JM X. Wojciech Skórczewski, proboszcz jabłkowski.

1814. Ad 27 junii satisfactus obligationibus gnosis Facundi Gliszczyński.

1814. X. Walenty Złotnicki w Dobieszewicach.

X. Łazarz Dąbrowski w Trlągu.

Nomine G[e]n[er]osa Catharina Podgurska. Satisfacti.

Ad ultimam diem 7-bris 1815 Anna Gliszczyńska.

1816. In septembris umarł JM X. Jan Nereng, proboszcz klecki. Satisfacti.

1816. 6. octobris umarł JM Xiądz Szymon Wiśniewski. Satisfactio.

[E8v]

1820. Die 10 Novembris. Nomine Generosi Dominus Fakundy Gliszczyński – satisfactum est obligationibus filadelfie.

Słowa kluczowe: archidiecezja gnieźnieńska, bractwo kapłańskie, bractwo pogrzebowe, filadelfia, konfraternia, duchowieństwo, duszpasterstwo.

CLERGY PHILADELPHIA OF FIVE DEANERIES: GNIEZNO (STS. PETER AND PAUL), ŻNIN, ŁEKNO, KCYNIA AND ROGÓW FROM 1801

Summary

In 1801 on the initiative of Andrzej Pesaliński, a parish priest in Junczewo, clergy philadelphia was organized in five deaneries: Gniezno (Sts. Peter and Paul), Żnin, Łekno, Kcynia and Rogów. It was the successor of the earlier confraternities, established in 1743 and including three deaneries: Gniezno (Sts. Peter and Paul), Żnin and Łekno. The basic objectives of the renewed association was to encourage confreres in systematic religious practices, mutual concern and care during illness, and after the death of each of the brothers to celebrate as many Masses as specified by the statute.

In addition, each member received a copy of a philadelphia book titled: The inseparable association of five deaneries: Sts. Apostles Peter and Paul Gniezno, Żnin, Łekno, Kcynia and Rogów or close philadelphia of these deaneries(...). Apart from the devotional texts, the book included the list of all members – clergy and laity who resided in the deaneries mentioned in the title. This publication constitutes an important source of information about families of Greater Poland and Pałuki (not only the noble ones), their social position and religious commitment.

Keywords: the Archdiocese of Gniezno, priestly brotherhood, funeral brotherhood, philadelphia, confraternity, clergy, chaplaincy.

Translated by Aneta Kiper